

FIT FOR WORK MANIFEST

fit for work

Fit for Work pleit voor een nationale aanpak voor werkbehoud voor mensen met een chronische aandoening waarin werkgevers, werknemers, zorgverleners en beleidsmakers samen werken aan:

1. Toegankelijke informatie voor (zelfstandig) werkenden met een chronische aandoening;
2. Stimulerende prikkels en praktische ondersteuning voor werkgevers om werknemers met een chronische aandoening aan het werk te houden;
3. Meer aandacht en beloning voor arbeidsparticipatie als behandeldoel in de zorg;
4. Samenhangend overheidsbeleid gericht op werkbehoud bij een chronische aandoening;
5. Betere aansluiting van arbeid-gerelateerde zorg en reguliere zorg.

Werken met een chronische aandoening kan!

In 2030 heeft 40% van de Nederlanders een chronische aandoening.

Eén op de drie werkende Nederlanders heeft een chronische aandoening.¹ Het betreft zo'n drie miljoen mensen en dat aantal groeit. Naar verwachting zijn er in 2030 ongeveer 7 miljoen mensen met een chronische aandoening. Dat is 40% van de Nederlandse bevolking.² Omdat we steeds langer leven en werken, neemt ook het aantal mensen in de werkende leeftijd met een chronische aandoening toe.

Te vaak leidt een chronische aandoening tot uitval in het werk

Ruim twee derde van de mensen met een zelfgerapporteerde chronische aandoening van 20 tot 65 jaar heeft een betaalde baan. In vergelijking: 80% van de mensen in dezelfde leeftijd zonder een chronische aandoening heeft een betaalde baan.³ Vooral het hebben van beperkingen of een minder ervaren goede gezondheid spelen een rol. Van de groep die beperkingen ervaart of zich minder gezond voelt, heeft 40% respectievelijk 49% betaald werk.

Werken met een chronische aandoening is van belang voor economie en welzijn

Dat kan anders en het moet anders. Onze maatschappij kan alle talenten gebruiken, daarom is het belangrijk mensen met een chronische aandoening productief te houden. Dit is niet alleen van belang voor onze economie, maar ook voor het welzijn van mensen. Het hebben van werk geeft voldoening, je voelt je betekenisvol. Bovendien kan werk bijdragen aan een betere gezondheid.⁴

Barrières wegnemen met een nationale aanpak

Fit for Work wil de barrières die werken met een chronische aandoening in de weg staan wegnemen. Met praktische ondersteuning voor werknemers en werkgevers, aandacht voor arbeidsparticipatie vanuit de zorg en ondersteunend overheidsbeleid. Zo kunnen meer mensen met een chronische aandoening aan het werk blijven.

Fit for Work wordt geleid door het Centrum Werk Gezondheid en ondersteund door AbbVie.

www.fitforworknederland.nl

november 2015

Toegankelijke informatie voor (zelfstandig) werkenden met een chronische aandoening

De boodschap dat je een chronische aandoening hebt, zoals reuma, de ziekte van Crohn of Psoriasis, komt hard aan. Je vraagt je af wat het betekent voor je toekomstmogelijkheden en je werk. Hoe vertel ik het op het werk, wat heb ik nodig om te kunnen blijven werken, wat zijn mijn rechten en plichten bij ziekte en werk, wie kan mij helpen? Werkenden die geconfronteerd worden met een chronische aandoening belanden vaak in een doolhof aan zorg- en arbeidsondersteuning. Eén punt waar je met je werkgerichte vragen terecht kunt, zowel als werknemer en als ZZP'er, kan uitkomst bieden. Een punt dat ook de weg weet naar ondersteuning. Veel mensen hebben baat bij een steuntje in de rug, iemand die je helpt weer de regie over je (werk)leven te nemen of waar je terecht kunt met juridische vragen. Het samenbrengen tot één punt is efficiënt, kosteneffectief en maakt het gemakkelijk en herkenbaar, voor de werkende en de keten van werkgever, familie, vrienden en zorgprofessionals om de werkende heen, waar ze terecht kunnen met werkgerelateerde vragen bij ziekte.⁵

1.

Stimulerende prikkels voor een 'chronischvriendelijk' beleid van werkgevers

We gunnen iedereen goed, gezond werk. Juist de voorwaarden die maken dat mensen met een chronische aandoening kunnen blijven werken, pakken gunstig uit voor alle werkenden. Het gaat onder meer over een sociaal veilig organisatieklimaat, met ruimte voor open gesprekken over hoe werknemer, werkgever en collega's het werk samen vormgeven en wat ze daarvoor nodig hebben. Acties die niet veel tijd en geld hoeven te kosten, maar zowel het bedrijf als de werknemers veel opleveren. Op deze manier voorkomen we arbeidsuitval, conflicten en het afscheid nemen van werknemers al dan niet na een langdurig Poortwachter-traject met alle financiële gevolgen voor werkgever en werknemer van dien. Investeren in werknemers, ook in degenen met een aandoening, past prima in maatschappelijk verantwoord ondernemen, duurzame inzetbaarheid en het op een goede manier invulling geven aan de Participatiewet.

2.

Meer aandacht en beloning voor arbeidsparticipatie als behandeldoel in de zorg

De medische behandeling maakt het werken met een chronische aandoening steeds vaker (langer) mogelijk. Behandelaars zien aandacht voor werk als een belangrijk onderdeel van de zorg, maar weten vaak nog niet zo goed hier praktische invulling aan te geven.⁶ Inbedding van het thema arbeidsparticipatie in opleidingen, bij- en nascholing van zorgprofessionals is een eerste stap. Aan het werk zijn als gewenste uitkomstmaat voor kwaliteit van zorg maken en dit monitoren een tweede. Vooral de huisarts kan in een beginfase van de ziekte mensen attenderen op het belang van zo veel als mogelijk aan het werk blijven. Een financiële prikkel in het DBC/DOT systeem kan eveneens de aandacht op arbeidsparticipatie richten. Dit ondersteunt de inbedding van structurele aandacht voor werk in de zorg, in lijn van de uitgangspunten van de Zorgmodule Arbeid.⁷

3.

Samenhangend overheidsbeleid gericht op werkbehoud bij een chronische aandoening

Werk maakt dat mensen zelfstandig inkomen kunnen genereren, belasting betalen en consumeren. Werkenden dragen niet alleen bij aan het bruto nationaal product, maar ook aan bruto nationaal geluk. Voor werkbehoud is het wenselijk dat binnen het overheidsbeleid aandacht komt voor de groep die aan het werk is en dreigt uit te vallen door een chronische aandoening. En hoe we deze mensen aan het werk kunnen houden. Om te voorkomen dat er een traject van re-integratie, mogelijk ontslag, uitkering en bijstand volgt. En de groep met afstand tot de arbeidsmarkt toeneemt. Vangnetconstructies voor tijdelijk mindere inzetbaarheid, zonder financiële gevolgen voor werkgever en werknemer, kunnen werkbehoud stimuleren.⁸ Net als verankering voor de aandacht voor werk in de zorg vanaf het begin dat de werkende zich meldt met gezondheidsklachten.

4.

Betere aansluiting van arbeid-gerelateerde zorg en reguliere zorg

Arbeidsgerelateerde zorg en reguliere zorg lijken nu nog te vaak twee gescheiden werelden. Zo komt een bedrijfsarts vaak in een (te) laat stadium in beeld als adviseur op het gebied van werkbehoud. Ook duurt het lang voordat een bedrijfsarts een medisch dossier van een werknemer onder ogen krijgt. En waarom mag een zorgverzekeraar arbeidsgelateerde zorg niet altijd vergoeden? We juichen aandacht voor initiatieven vanuit zorgverzekeraars op dit gebied toe.⁹ Want een betere aansluiting en samenwerking tussen deze groepen zorgverleners kan mensen met een chronische aandoening helpen om aan het werk te blijven.

5.

1. TNO/CBS/SZW 2014 Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2013, afgeleid van datatabel blz 78

2. RIVM 2014 Een gezonder Nederland onderdeel chronische ziekte en multimorbiditeit - VTV 2014

3. RIVM 2014 Een gezonder Nederland. Kernboodschappen van de VTV 2014, blz 19. Een betaalde baan is 12 uur per week of langer in dit rapport.

4. Raad voor de Volksgezondheid & Zorg 2015 Advies Doorwerken en gezondheid

5. In het VK is oktober 2014 een Health & Work Service punt gestart, waar werkenden, werknemers en zorgprofessionals met vragen terecht kunnen.

6. Target@Work websurvey onder ruim 100 verpleegkundigen en 100 reumatologen in 2013.

7. Platformleden van Fit for Work maakten deel uit van de werkgroep van deze Zorgmodule arbeid 1.0, CBO 2014.

8. D66 Tweede Kamerlid Steven van Weyenberg pleit bijvoorbeeld voor een no-risk polis voor mensen met kanker, waarvan een kwart zijn baan verliest als gevolg van de ziekte. Notitie kanker en werk, juni 2014

9. Zoals het Achmea Zorginkoopbeleid 2016 Zorgsoort Gezond Ondernemen/arbeidsgerelateerde zorg.